

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Анотація. Стаття розглядає особливості підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури, спорту сучасних умовах. Професійна підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту у закладах вищої освіти актуальною проблемою в умовах воєнного стану. Модернізація змісту підготовки фахівців є вкрай важливою та потребує особливої уваги з боку науковців і практиків. Результати дослідження демонструють, що комплексний підхід до підготовки студентів, який включає активну практичну діяльність та залучення до волонтерства, може стати ефективним шляхом формування майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в умовах сучасних викликів та загроз. Розроблена схема ключових компонентів ефективної підготовки може оптимізувати навчальний процес та підвищити професійну компетентність студентів, а також позитивно вплинути на рівень рухової активності школярів.

Ключові слова: фізична культура, спорт, підготовка, сучасні умови, майбутні фахівці.

Annotation. The article examines the peculiarities of training future specialists in physical culture and sports in modern conditions. The professional training of future specialists in physical culture and sports in higher education institutions is an urgent problem in the context of martial law. Modernization of the content of the training is extremely important and requires special attention from scientists and practitioners. The results of the study demonstrate that an integrated approach to student training, which includes active, practical activities and involvement in volunteering,

can be an effective way to form future specialists in physical culture and sports in the context of modern challenges and threats. The developed scheme of key components of effective training can optimize the educational process and improve students' professional competence, as well as positively affect the level of physical activity of schoolchildren.

Keywords: *physical culture, sports, training, modern conditions, future professionals.*

Актуальність теми дослідження. Сучасні реалії, пов'язані з воєнним станом в Україні, створюють безпрецедентні виклики для системи освіти та виховання молодого покоління. Школярі зазнають фізичного та психологічного стресу, що негативно впливає на їхній фізичний, психоемоційний стан та соціальну адаптацію. В умовах обмежених можливостей для повноцінного фізичного розвитку зростає ризик зниження рівня рухової активності, що може мати довгострокові негативні наслідки для їхнього здоров'я в майбутньому [2; 3].

Пошук ефективних механізмів підвищення рівня рухової активності школярів є критично важливим для забезпечення їхнього фізичного та психічного благополуччя. Це дозволить сприяти зміцненню імунітету, поліпшенню настрою та зниженню рівня стресу і тривоги з яким стикаються школярів в сучасних умовах в Україні. У контексті воєнного стану особливо актуальним стає пошук сучасних та дієвих механізмів, методів, які дозволять ефективно організувати процес фізичне виховання, враховуючи специфічні умови та обмеження [1; 4].

Традиційні підходи до організації процесу з фізичного виховання не завжди є ефективними в сучасних умовах. Для науковців постає проблема розробки та впровадження інноваційних методик, які будуть включати використання цифрових технологій, адаптивних програм та індивідуалізованих підходів. Дані інструменти зможуть забезпечити безперервність процесу фізичного розвитку та підготувати їх до подолання сучасних викликів [1].

Мета дослідження – полягає у виявленні та обґрунтуванні сучасних ключових компонентів для ефективної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в сучасних умовах.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, порівняльний аналіз, контент аналіз, компаративний аналіз, метод синтезу та систематизації.

Результати досліджень. У процесі наукового дослідження було встановлено, що активне залучення студентів до організації та проведення різноманітних заходів значно сприяє формуванню в них нових знань, умінь і практичних навичок. Зокрема, участь у спортивно-освітніх, благодійних, заходах дозволяє студентам застосовувати теоретичні знання на практиці, розвивати лідерські якості та вміння працювати в команді.

Залучення студентів до активної волонтерської діяльності в сфері фізичної культури та спорту показало позитивні результати в контексті формування соціальної відповідальності та громадянської активності. Участь та проведення різного роду заходів (Рис. 1.), робота з дітьми з особливими освітніми потребами, залучення до благодійних заходів з дітьми-переселенцями сприяли розвитку емпатії, толерантності та комунікативних навичок майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту [5].

Рис. 1. Приклад залучення студентів до активної волонтерської діяльності в сфері фізичної культури та спорту

У процесі навчання студентів впровадження нових форми, методів та засобів, що будуть відповідали сучасним вимогам та умовам воєнного стану є досить важливим. Вміння проводити інтерактивні заняття, онлайн-тренування, використання мобільних додатків, фітнес браслетів (трекерів) для контролю рухової активності дозволить підвищити рівень рухової активності школярів навіть в умовах різного роду обмежень.

Наші результати дослідження демонструють, що комплексний підхід для підготовки студентів через

активну практичну діяльність та залучення до їх волонтерства може стати ефективним шляхом підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту.

На основі аналізу даних та проведеного наукового дослідження, було розроблено схему, яка відображає ключові компоненти ефективної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури й спорту в сучасних умовах (Рис. 2.). Ця схема може сприяти систематизації та інтеграції різних підходів, що дозволить оптимізувати процес навчання та підготовки фахівців закладів освіти фізкультурно-спортивного профілю.

Рис. 2. Ключові компоненти ефективної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в сучасних умовах

Основна основна мета буде полягати в тому, щоб розробити та впровадити механізми, які забезпечать ефективне функціонування кожного з компонентів схеми в освітньому процесі.

У підсумку, реалізація запропонованої схеми та розроблених механізмів сприятиме не лише професійному зростанню студентів, але й матиме позитивний вплив на суспільство в цілому, забезпечуючи здоровий розвиток молодого покоління в умовах сучасних викликів та загроз.

Висновки. Отже, розроблена схема ключових компонентів ефективної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в сучасних умовах дозволяє систематизувати та оптимізувати навчальний процес у закладах освіти. Впровадження експериментальної програми на основі цієї схеми зможе сприяти підвищенню професійної компетентності студентів та їх готовності до сучасних викликів та загроз. Реалізація запропонованих механізмів очікувано матиме позитивний вплив на рівень рухової активності школярів та загальний розвиток галузі фізичної культури та спорту. У підсумку, це зможе сприяти зміцненню здоров'я підростаючого покоління та сталому розвитку суспільства в умовах сучасних викликів і загроз.

Список літератури.

1. Атаманюк С. (2022). Підготовка майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до використання інноваційних видів рухової активності: методологічна основа. *Освіта. Інноватика. Практика*, 10 (3). С. 6-15. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol10i3-001>

2. Галан, Я. (2023). Фізична культура і спорт як засіб підвищення рівня мотивації до обороноздатності держави. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 2 (160), 69-75. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/6692>

3. Галан, Я. П., Дудіцька, С. П., Мосейчук, Ю. Ю. (2023). Соціально-психологічна адаптація дітей до освітнього процесу засобами фізичної. Олімпійський рух на теренах України – минуле та сьогодення. Матеріали всеукраїнської наукової конференції. За заг. ред. Огнистого, А.В., Огниста К.М. – Тернопіль: В-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, С.57-62. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8361>

4. Рибалко, Л. (2024). Напрями модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в умовах воєнного стану. *Науковий часопис Українського державного університету імені*

Михайла Драгоманова, ЗК (176), 404-409.
[https://doi.org/10.31392/UDU-c.series15.2024.3K\(176\).89](https://doi.org/10.31392/UDU-c.series15.2024.3K(176).89)

5. Galan, Y., Moseychuk, Y., Dotsyuk, L., Kushnir, I., Moroz, O., Vaskan, I., Yarmak, O., Kurnyshev, Y., Lohush, L., Bohdanyuk, A., Nataliia, K., Brazhaniuk, A., Baidiuk M., & Beshlej, O. (2024). Un enfoque integrado para corregir el estado físico y psicoemocional de estudiantes que trabajan con niños migrantes (An integrated approach to Correcting the Physical and Psychoemotional State of female students working with migrant children). *Retos*, 51, 988–997.
<https://doi.org/10.47197/retos.v51.101005>

Грабик Н.М.¹ <https://orcid.org/0000-0002-8882-9782>

Романишин Тетяна²

Приймак Сергій¹

Равська Людмила¹

ЗАРОДЖЕННЯ ЛИЖНОГО ФРИСТАЙЛУ В УКРАЇНІ

¹ Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

² Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа
олімпійського резерву «Екстрім», м. Тернопіль

Анотація. В статті висвітлюється історія зародження лижного фристайлу в Україні. Подана коротка характеристика основних видів лижного фристайлу: акробатика, балет, могул. Представлено найкращі результати спортсменів-фундаторів лижного фристайлу України та Тернопільщини.

Ключові слова: лижний фристайл, могул, лижна акробатика.

Annotation. The article highlights the history of freestyle skiing in Ukraine. A brief description of the main types of ski freestyle is given: acrobatics, ballet, moguls. The best results of the athletes-founders of ski freestyle in Ukraine and Ternopil region are presented.

Keywords: ski freestyle, mogul, ski acrobatics.